

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת קידושין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - ע"י בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפין.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובב"א

טל: 02-571-2016

מסכת קידושין

*קיד' = קידושין

פ"א האשה נקנית

גמ' ב: - ה:

"מקדש" לשון דרבנן דאסר לה אכ"ע כהקדש

נקנית מדעתה [רש"י יבמות יט: - והלכה והיתה, רש"י מד. - דעת מקנה]

"דרכים" - ביאה איקרי דרך וכסף ושטר צורך ביאה, כר"ש - דרכו לחזור על אבידתו, דאיכא חילוק (למעוטי חופה, חליפין)

חליפין אינו קונה [לא מקניא בפחות מש"פ [רש"י - גנאי - ובטיל תורת חליפין]

אינה יוצאת בחליצה [ספר כורתה]

כסף [אין כסף לאדון זה אבל יש לאחר - אף בנערה [כיצאית אמה (לרש"י - כסף למי שיצאה ממנו)], קיחה קיחה משדה עפרון]

ויצאה חנם - אילונית בבגרות (אביי - יוצאת, מב"ר אשי - מכירתה בקטנותה חלה)

ביאה [רבי - ובעלה, ר' יוחנן ט: - בעולת בעל], שטר [ויצאה והיתה]

אין יציאה בכסף [אביי טיבעא חד הוא - קטיגור יעשה סניגור, רבא - וכתב לה - ולא בכסף, לריה"ג - ספר כורתה] או בביאה

לרב הונא חופה (רש"י - מסרה לשם קיד') קונה [צד השוה מכסף שטר וביאה] ורבא חולק

רש"י ב: - ה.

ירק בשביעית - לרש"י - בתר לקיטה

אתרוג כאילן לערלה, רבעי, שביעית - בתר חנטה; כירק למעשר [גדל על כל מים]

זכאי בבתו - לרש"י - לקבל שטר ולמוסרה לביאה על כרחה

הו"א קידשתו מהני - לרש"י - נתנה ואמרה התקדש לי - כיון דכסף עביד אישות

בגרות מוציאה מרשות אב [לרש"י - לאבי הנערה]

כסף באמה בע"כ - לרש"י - אביה מוכרה בעל כרחה

גמ' ה: - ו:

נתן הוא ואמרה היא - ל"ק - אינה מקודשת [רש"י - כי יקח ולא תקח], ל"ב - ספק וחיישינן מדרבנן

שמואל - צ"ל "לי" [ידיים שאין מוכיחות לא הויין ידיים]

הריני \ איני בעליך - אינה מקודשת [כי יקח ולא שיקח עצמו, ושלחה ולא שישלח עצמו]

הרי את אשתי... שלי, ברשותי, זקוקה לי, לקוחתי, חרופתי ביהודה - מקודשת

וספק במיוחדת לי, מיועדת לי וכו' במדבר עמה על עסקי קיד' [דלמא למלאכה קא"ל]

מדבר עמה על עסקי גיטה וקיד' ונתן

ר' יוסי, להל' - מקודשת (רבי - בעסוקין באותו ענין, ר"א בר"ש - מענין לענין)

ר"י - צריך לפרש

כל שאינו יודע בטיב גיטין וקיד' לא יהא לו עסק עמהן (לרש"י - להיות דיין)

הרי את לעצמך, אין לי עסק בך - לגמרי קא"ל ומהני לשחרור עבד כנעני וכ"ש לגט

מקדש במלוה, ברבית דאזקפה - אינה מקודשת [רש"י - כעפרון דיהיב מידין]

בהנאה דארווח זימנא (לרש"י - פרוטה שיפייסני) מקודשת ואסור מפני הערמת רבית

מתנה ע"מ להחזיר מהני חוץ מאשה [כחליפין]

רש"י ו:

בהנאת מחילה מהני

הנאת פרוטה שיפייסני - לרש"י - אינו רבית דלא שקיל מינה

גמ' ז. - ח.

תן מנה לפלוני [מדין ערב], ממון דשליח [מדין עבד כנעני], תן לפלוני להתקדש לו [מדין שניהם]
הילך מנה להתקדש לך באדם חשוב (רש"י - אינו רגיל לקבל מתנות) [הנאה דקיבל (רש"י - דפרוטה שיפייסנו)]
לחציי קנה ["אוכל לישא אחרת"] חצייך אינה מקודשת [אשה - ולא חצי, ולא נתפשט (רש"י - בלשון
הקדש) דדעת אחרת מעכבת]

ספק בחצייך בחצי פרוטה \ בפרוטה \ היום וחצייך וכו', שני חצייך
ספק בב' בנותיך לב' בני פרוטה, בתך ופרתך \ וקרקעך בפרוטה [דלמא פרוטה על בתך]

הקדישה בני' זוז ונתן שיראי:

רבה, להל' - א"צ שומא

רב יוסף - בעי שומא (רש"י - לפני קידושין) [לא סמכה דעתה]

לל"ב אף בהקדישה בכל דהו (רש"י - כמו שהו) [ככסף - דקייץ]

טלית זה לפדיון בני - אינו פדוי, טלית זה בה' סלעים - פדוי

[בעי קייצי לרב יוסף; בלא שוה צריך לדידי חזי לי]

רש"י ז.

לרש"י - אשה כקרקע (קנין אגב) [הוקש והתנחלתם אותם לרשת אחוזה],

גמ' ח. - ט.

התקדשי במנה ונתן דינר - מקודשת וישלים [כעל מנת כמעכשיו]

חוץ: ממנה זו, רב אשי - מונה והולך

במנה והניח משכון אינה מקודשת [מנה אין כאן משכון אין כאן]

חוץ ממשכון דאחרים [בע"ח קונה משכון (לרש"י - להתחייב באונסין)]

אינה מקודשת בהתקדשי במנה ואיבדה, "תנם לאבא, לפלוני, לסלע, לכלב, לעני" אפי' הסמוך עלה [גם
הוא חייב]

ומהני "ע"מ שיקבלם אבא \ פלוני", לסלע שלה [לרש"י - חצרה] [וספק בשל שניהם], לכלב שלה

[וספק ברץ אחריה [חייב להצילה]]

הב לי - מיקדשת לי? - "הב" להל' אינה מקודשת (מח', בכפל לשון - לכו"ע)

רש"י ח. - ח:

במנה זו ונמצא חסר - לרש"י - יכולים לחזור

מנה אין כאן - לרש"י - הלכך משכון אינו שוה כלום

גמ' ט. - יא.

מוכר כותב שטר [ומכר מאחוזתו, הללמ"ס, ואקח את ספר המקנה], קיד' בעל כותב [כי יקח]

שטר אירוסין בעי לשמה [ויצאה והיתה], מדעתה לר"פ ורב שרביא [דעת מקנה כגט] (ורבא ורבינא
חולקים [כגט])

שטר תנאים רק מדעת שניהן

בא ארוס שלא כדרכה עשאה בעולה [בעולת בעל]

לרבי אפי' ע"י אחר לחנק בנערה המאורסה [ומת האישי... לבדן] (ולא לקנס)

בא אקטנה: ר' אושעיא - פטור [ומתו גם שניהם - שוין (לרש"י - בני עונשין)]

ר' יונתן, רבנן דרבי - חייב [לבדן]

סוף ביאה קונה [דעתו אגמר] ואסור לכה"ג

מקדש בביאה - ספק אי נישואין עושה (לירושה, ליטמא, להפר)

יוחנן בן בג בג - ארוסה אינה אוכלת בתרומה

ר"י בן בתירה - אוכלת מק"ו משפחה ורק שמא תשקה לאחיה

ר"נ בר יצחק - מח' בדאו', רבינא - מדאו' אוכלת ומח' מדרבנן אי משום סימפון או שמא

תשקה (נ"מ בקיבל עליו מומין, מסר והלך עם שלוחי הבעל)

תוס' ט:

תנאים נקנין באמירה - בהנאה דמתחתי מקני
רש"י מג: - קטנה שנשאת אין אביה מקבל גיטה ורש"י ביבמות קט. וסנהדרין סט. חולק

גמ' יא. - יג.

ב"ש - שוה דינר

[ר' זירא - מקפדת (אא"כ ידעה וקבלה),

רב יוסף - כסף בתורה צורי (למסקנא רק בקצוב),

ר"ל - כאמה (והפדה - מצי מיגרעא מדינר עד פרוטה),

רבא - (מדרבנן) שלא יהו כהפקר]

ב"ה - שוה פרוטה (= $1/8$ איסר = $1/192$ דינר (לעולם), לרשב"ג - $1/6$ איסר)

קידש בתמרה - שמואל - חיישינן שמא ש"פ במדי,

ורב חסדא חולק - ולא חיישינן לעדים ב"אידית" שהיה ש"פ כשנתן

אביי ורבא - חיישינן לעדים (חוץ מעידי שבויה)

רב מנגיד אמקדש בשוק, בביאה, בלא שידוכי, מבטל גט (לרש"י - לפני שליח), מודעא אגט, מצער שליח
ב"ד, שהי שמתא, דר בבית חמותו

לנהרדעי - רק למקדש בביאה בלי / עם שידוכי [פריצות]

לאחר מתן מעות "התקדשי" ושתקה -

רבא - אינה מקודשת [רש"י - לא איכפית לה]

רב הונא בדר"י - נתן בתורת פקדון אינה מקודשת, בתורת קיד' מקודשת [לישדינהו]

בחוב או בגזל דידה - בשעת מתן מעות אינה מקודשת [דידי שקלי] אא"כ שדיך,

לאחר מתן מעות אינה מקודשת אפי' רצתה

רש"י יא. - יא.

בנות ר' ינאי דשוו שליח - לרש"י - צריך תרקבא דדינרי

מטבע הפחות בצורי - לרש"י - מעה, רבותיו - דינר

הטענה ב' מעה [כסף או כלים (לרש"י - שנים)]

גמ' יג: - יד.

רב ושמואל - שיעבודא לאו דאו' אפי' מלוה בתורה (קרבן)

ר' יוחנן ור"ל - דאו' [רש"י - מדין ערב]

ר"פ - מיורשין ולא מלקוחות [אין קול]

מיתת הבעל [פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה, וכתב... או כי ימות - היקש לגירושין]

יבם בביאה [יבא עליה ולקחה לו] ולא בכסף ושטר [ויבמה]

וניתרת בחליצה [בישראל בית חלוץ] ובמיתתו [ק"ו מאשת איש] ולא בגט [הנעל]

גמ' יד: - טז:

ע"ע נקנה (1) בכסף [נמכר לגוי - מכסף מקנתו, תוס' - שכיר שכיר מנמכר לישראל;

מכרוהו ב"ד - היקש העברי או העבריה [והפדה]; מוכר עצמו - שכיר שכיר, וכי תשיג מוסיף

אענין ראשון] לל"ב דרב יוסף ח. - חוץ מתבואה וכלים [מכסף מקנתו - דקייצי]

(2) בשטר [לרב הונא דאדון כותבו - אם אחרת יקח לו - היקש לאשה, לרב חסדא דאב כותבו -

לא תצא כצאת העבדים - אבל נקנית]

ולא בחזקה [והתנחלתם אותם - רק ע"כ]

ויוצא: (1) בשנים,

(2) יובל [מוכר עצמו - עד שנת היובל יעבוד עמך, מכרוהו ב"ד - ושב אל משפחתו],

(3) גרעון [והפדה, מכסף מקנתו, בשוה כסף - ישיב] ולא במחילה [גופו קנוי],

(4) שטר [רש"י - לא גרע מע"כ [לה לה מאשה]]

ולא בשן ועין [לא תצא כצאת העבדים, בגפו - בגופו יצא]

אמה אף (6) בסימנין [אחרי בת ט' ולא נשרו לריבר"י, בת י"ב לת"ק],

(7) במיתת האדון, (8) לר"ל במיתת האב [ק"ו מסימנין] (איתותב)

לת"ק דר' אלעזר מוכר עצמו נמכר ליתר משש, אינו נרצע, אין הענקה, אסור בשפחה [הו"א - לא יליף שכיר שכיר; כ' במכרוהו ב"ד - ועבדך שש, אזנן, תעניק לו, יתן לו אשה] אמה - אינה נרצעת [אזנו, יאמר העבד], (י.ח.) אינה נמכרת פעמיים לר"ש נמכר לישראל אין גאולת קרובים [יגאלנו - רק לגוי] נמכר לגוי - לרבי אין שש [באלה הוא נגאל] וריה"ג ור"ע חולקים נגאל - ריה"ג - קרובים לשחרור אחרים לשעבוד [ואם לא יגאל באלה, ויצא בשנת היובל - אחרים דמימנעי ולא פרקי] ר"ע - קרובים לשעבוד אחרים לשחרור [קרובים שלא ימכור עצמו כל יום] רבי - הכל לשחרור [או דודו - או השיגה ידו (לשחרור) - ונגאל (אחרים) נדרש לפניו ולאחריו] יוצא במיתת אדון (יז):

גמ' טז: - יח.

הענקת אמה לאביה, בדליתיה - לעצמה [אותם לבניכם - ולא בנותיכם] מציאתה לאביה ושכר בטלה לאדון אין הענקה: לבעל חובו [לר' אלעזר - לו, לת"ק - לית שעבודא דר' נתן], (לגי' הגר"א ליורשיו), לבורח ופגע יובל [מעמך], לר"ש ליוצא בגרעון [מעמך] (ור"מ חולק), לראב"ע בלא נתברך בגללו (ות"ק חולק [הענק תעניק])

שיעור הענקה:

ר"מ - ט"ו סלעים [ג"ש ריקם מבכור - ה' סלעים מצאנך, וכו']
ר"י - ל' שקלים [ג"ש נתינה מנזקין], ר"ש - ג' שקלים [ג"ש מיכה מערכין]
ולא מכספים לר"ש, מפרדות לראב"י [צאן וגורן ויקב בכלל ברכה]
לת"ק דראב"ע מוסיפים לפי ברכה
בורח חייב להשלים [שש שנים יעבד] חוץ מפגע יובל;
חלה ואין עושה מעשה מחט יותר מג' שנים חייב להשלים
חלה ג' ועבד ג' א"צ להשלים [גי' ברש"י - ובשביעית יצא]
ע"ע לישראל עובד הבן [יעבד] (ולא היורש [ועבדך])
משא"כ נרצע [ועבדו], אמה [ואף לאמתך - כנרצע], נמכר לגוי [עם קונוהו ולא יורשין]
גוי יורש גוי מדאו' [מדאיצטריך ולא יורשי קונוהו, ער ירושה] גר מגוי מדרבנן [יחזור לסורו]
גר מגר - המחזיר רוח חכמים נוחה לרש"י - בלידתו בקדושה [מיחלף בישראל]

גמ' יח. - יט:

אין ע"ע נמכר בכפילו, בזממו, פעמיים (הו"א - רבא - לרש"י בגניבה א', אביי - לרש"י - בא' שהעמידו לדין אגניבות הרבה) [בגניבתו] שוה יותר מגניבו אינו נמכר [נמכר - כולו] שוה חצי גניבו - רבנן - חוזר ונמכר, ר"א - אינו נמכר כלל [בגניבתו ולא בחצי] כופין [לרש"י - האב] לפדות אמה אם יש לו [פגם משפחה] משא"כ ע"ע [הדר יזבין] ר"ע ורבנן דר"ש - אב מוכרה פעמיים אבל לא שפחות אחר אישות [בבגדו בה - אם למקרא - משפירש טלית לא ימשול] חוץ מאחר יעוד לר' יוסי בר"י דמעות לאו לקיד' [רש"י - אאב קפיד קרא] ר"א - הפוך [אם למסורת - משבגד בה לא ימשול] ר"ש - שניהם לא [למקרא ולמסורת] יעוד אירוסין עושה (לר"נ בר יצחק עדיין ספק אולי נישואין עושה) ת"ק - אינו מוכרה לקרובים [רש"י - בעינן אשר לא יעדה] חוץ מחייבי לאוין [לאמה - מכרה רק לאמה] ולאביו לברייתא א' [יש צד יעוד לבנו] ר"א - מוכרה לקרובים [לאוין - אם רעה (בנישואיה), לאמה] יעוד רק בגדול [מדעת], מדעתה [כר' יוסי בר"י דמעות ראשונות לאו לקיד' (רש"י - אין דעת האב בהן מתחלה), ר"נ בר יצחק - יעדה (רש"י - ל' דיעה)] לריב"י - כשנשאר כדי פדייה ש"פ [מעות לאו לקיד' ניתנו, לרנב"י - יעדה והפדה] ר"נ - אומר לבתו קטנה קבלי קדושיך, מקדש במלוה שיש משכון מהני [כיעוד לריב"י]

מוכר וקידשה לשני לחכמים יכול לייעד - כמעכשיו ולאחר ל', לריבר"י מקודשת לשני - כלאחר ל'
מוכר ע"מ שלא לייעד: ר"מ - תנאו קיים [לאמה - בלבד] חכמים - בטל [מתנה עמש"כ בתורה]

רש"י יט. - יט:

יבום בן ט' - לרש"י - מדאו' קנאה ליורשה וליטמא אלא דאין מיתה [אשת איש]
לקטנה קבלי קידושין - החידוש לרש"י - מדעתו הוה
מעוה לאו לקיד' - לרש"י - מייעד בעבדות וגז"כ שיהיו קידושין
לרש"י - מעכשיו לאחר ל' נלמד מיעוד

גמ' כ. - כא:

ר"א בר יעקב - אינו מוסר שפחה לאין לו אשה [אם בגפו - יחידי נכנס יחידי יצא]
השביח או הכסיף - גרעון כשעת הזול [אם עוד רבות (כספו) בשנים - מכסף מקנתו, ואם מעט (כספו)
נשאר בשנים - כפי שניו, נמכר לישראל - ג"ש שכיר שכיר]
{ כמה קשה אבקה של שביעית, אימא לידחי אבן אחר הנופל ת"ל גאולה תהיה לו }
מוכר שדה אחוזה - אינו לזה וגואל [או השיגה] ואינו נגאל לחצאין [כדי גאולתו]
וגאולת קרובים רשות לר' יהושע [כי לא יהיה לו גואל]
חובה לר"א [וגאל - בכלל... גאולה תתנו]
מקדיש שדה אחוזה - לזה ולחצאין [ואם גאל יגאל]
ע"ע לגוי - אינו לזה וגואל [רש"י - או השיגה], ולא לחצאין [ונגאל - כולן]
ונגאל בקרובים חובה [בכלל גאולה תתנו]
לישראל - לרבי אינו נגאל בקרובים וספק לרבנן
בתי ערי חומה - לר"ש לזה ולחצאין [טעמא דקרא דמקדיש אחוזה - דהורע כחו ביובל]
ורבנן חולקים [רש"י - גאולה גאולה ממוכר אחוזה] - רב ששת - ולא בקרובים
בתי חצרים - נגאל בקרובים [בכלל... גאולה תתנו, חובה - על שדה הארץ יחשב כר"א]
קרוב קרוב קודם בשדה אחוזה ובתי חצרים [גאלנו בע"ע ג"פ]

גמ' כא: - כב:

נרצע יוצא ביובל [ושבתם איש - ועבדו לעולם] ובמיתת האדון [ועבדו - ולא הבן]
מרצע - ר' יוסי בר"י - כל שנקח ביד [ולקחת - ריבה מיעט וריבה] חוץ מסם,
רבי - רק ממתכת [כלל פרט וכלל - כמרצע]
ר' אלעזר יודן - רוצעין במילתא, חכמים - בגובה ואין כהן נרצע [בע"מ ואין ושב אל מוחזק
שבמשפחתו]
שפחה לע"ע כהן - רב - מותר, שמואל - אסור [מצות יתירות] [איתוב]
כהן ליפת תואר - רב - מותר, שמואל - אסור, לל"ק מח' כביאה שנייה [אי אשתרי או גיורת]
לל"ב אסור ומח' בראשונה [לרב דברה תורה כנגד יצה"ר, לשמואל דלא שייך והבאתה אל תוך
ביתך]
וראית בשביה - בשעת שביה, אשת - אפי' אשת איש, וחשקת - אפי' אינה נאה, בה - ולא שתיים, ולקחת
- קיד' תופסין, לך לאשה - ולא לאחר, והבאתה - שלא ילחצנה במלחמה [לרש"י לביאה ראשונה]
אם אמר יאמר - פעמיים - בתחילת ובסוף פרוטה אחרונה [העבד - כשהוא עבד, לא אצא - בשעת
יציאה]
נרצע רק כשילרכו ולו אשה ובנים [אהבך ואת ביתך, אהבתי וכו'], אוהבים זא"ז [טוב לו עמך, אהבך],
שניהם בריאים [טוב לו, עמך] וספק בשניהם חולים
טוב לו עמך - במאכל, במשחה, בשינה,
וחייב במזונות בניו [ובניו עמו] ואשתו [ויצאה אשתו עמו]
דוקר באוזן עד שמגיע לדלת [באזנו בדלת], דלת מעומד [מזווה]

רש"י כב.

לרש"י כל המעשים דיפת תואר מתירים ביאה ראשונה

גמ' כב : - כה :

ע"כ נקנה: (1) בכסף (2) שטר (3) וחזקה (מעשה עבודה) [והתנחלתם...לרשת אחוזה - היקש לשדה אחוזה] [חוץ מהגבהה בביאה [זו"ז נהנה] - אפי' שלא כדרכה [נהנה, משכבי - היקש לכדרכה],

(4) ובחליפין, (5) משיכה, (6) קורא לקטן ובא [אדעתא דמרה],
(7) לר"ש הגבהה (ות"ק חולק)

גר שמת - רבנן - עבדים גדולים וקטנים קונים עצמם, אבא שאול - רק גדולים עבודת אחרים עליו בשעת מיתה קונהו

ע"כ קונה עצמו:

(1) בכסף - לר"מ ע"י אחרים אפי' שלא מדעתו [אביי - טבעא חדא - הואיל וקני ל"י בע"כ, רבא - קבלת רבו גרם (רש"י - אינו שלוחו ומקנהו מאליו)]

ולא ע"י עצמו [אין קנין לעבד]

ר"ש ב"א - ע"י אחרים [זכות] ולא ע"י עצמו [אין קנין]

רבנן - ע"י עצמו [יש קנין (רב ששת - בע"מ שאין לרבך רשות בו, לר' אלעזר דוקא בע"מ שתצא בו לחירות [לא מקני לעבד])] וע"י אחרים [זכות]

(2) בשטר [או חופשה] - לר"מ ע"י עצמו [חוב לו]

ר"ש ב"א - ע"י אחרים [זכות, רבה - ע"י שלוחו] [לה לה - ושייך בקבלת גט מרבו של חבריו] ולא ע"י עצמו [לה לה - כגט שיוצא לרשות אחר]

לרבנן - עצמו ואחרים [גיטו וידו באין כא']

(3) לשמואל הפקר

(4) שן ועין וראשי אברים שאינם חוזרים ואפי' אינו בטל ממלאכתו [רש"י - ריבה מיעט וריבה] - לר"ש, ר"א, ר"ע צריך גט שחרור [שילוח שילוח מאשה], לר"מ ור"ט א"צ [לחפשי ישלחנן], מכריעים

- שן ועין א"צ וראשי אברים צריך [מדרש חכמים]

ולא ביובל [לעולם בהם תעבודו]

אשה שפודה מע"ש אין חומש בזווי דידה (לרש"י - מלוג) ומעשר דבעלה [איש ממעשרו]

בזווי דבעל ומעשר דבי נשא - ר"מ - בלי חומש [ממון גבוה ולא קני בעל (רש"י - לפירות)]

רבנן - עם חומש [קני ושליחותיה קעבדא]

ראשי אברים -

אפי': חטטה עין סמויה [מחוסר אבר], אצבע יתירה שנספרת ע"ג היד, לרבי ובן עזאי - לשון, לרבי ור"י סירוס ביצים - לר' יוסי מעוך וכתות ולא נתוק וכרות

ולא: שן דחלב, צמתה ידו וסופו לחזור [שן ועין מיעט], הכה כנגד עינו ואזנו [מיבעית נפשיה], עדיין יכול להשתמש, מקודם לא היה יכול להשתמש, לרשב"ג אינו מתכוין לשחתה [ושחתה],

לכו"ע אינו מתכוין לעין [ושחתה]

לשון - מיטמא בשרץ [אשר יגע בו], כטמון לטבילה [בשרו - מאבראי], לרבי טוב להזאה [על הטמא וחטאו - כטמו'] וחכמים חולקים [וחטאו... ורחץ - כטבילה]

גמ' כה : - כח.

בהמה גסה נקנית: (1) ר"מ ור"א - במסירה (לרש"י מיד ליד) (לרש"י - ולא במשיכה [אין דרכה])

(2) לרב, חכמים דברייתא - במשיכה (כב: - קורא ובאה, הכישה ועקרה יד ורגל ולרב אסי כמלא קומתה) (לרש"י - וכ"ש במסירה)

(3) ר"ש - בהגבהה (רש"י - לבד) (ג"ט לרש"י)

(4) בחליפין, (5) משכיר מקומו, (6) כליו בסימטא

בהמה דקה נקנית: (1) לר"מ ור"א ולר"ש דברייתא בהגבהה, (2) לחכמים במשיכה

קרקע נקנה: (1) בכסף [שדות בכסף יקנו] חוץ ממקום שכותבין שטר [רש"י - לא סמכא דעת' ועיקר דעתו לשטר]

(2) בשטר [ואקח את ספר המקנה] שמואל - במכר עד שיתן דמים חוץ ממוכר משום רעתו

(3) בחזקה (רש"י - רפק, דייש אמצרי, נעל, פרץ כ"ש) [ושבו בעריכם אשר תפשתם - בישיבה, וירשתם אותה - ע"י וישבתם בה]

(4) אגב קרקע אחר (כנגד מעותיו) [סדנא חד] (ול"ב דרב אחא בדר"א חולק [כאמר זו קני]) ויכול לפרש "אי בעינא איקני בכסף או בשטר" כדי שיכול לחזור ולא המוכר

מטלטלין נקנין: (1) במשיכה [קנה מיד עמיתך - מיד ליד, לר' יוחנן - תקנת חכמים]

2) אגב קרקע כ"ש [ויתן להם... עם ערי מצורות] - רבא - כנגד מעותיו - וא"צ ציבורים וצ"ל "אגב"
"ר"קני"
3) בחליפין (חוץ ממטבע), 4) בדברי שכיב מרע לרבנן דר"א
מתנה אגב מכר מהני, אגב שדה לאחר - ספק (ויד גבאי כיד עניים)
גלגול שבועה על קרקע, ע"ע (שגופו קנוי (רש"י - ואינה טענת מטלטלין)) [טענת ודאי - ק"ו מסוטה [אמן
אמן על אירוסין (רש"י - שלא קינא)], טענת שמא - מה מצינו מסוטה דספק כודאי]
קורא לחבירו "עבד" יהא בנידוי [רש"י - זלזול], "ממזר" מלקין [רש"י - קונסין], "רשע" יורד עמו לחייו

רש"י כה: - כז:

לאבבי ורבא משיכה קונה בסימטא - רש"י - וכ"ש במסירה
הגבהה בחבילי זמורות - רש"י - מעלהו עליהן
רש"י - אין לו קרקע מתודה על המעשר
פרוזבול על קרקע כ"ש - רש"י - תקנה בשכיח
ר"ג - עישור שאני עתיד למוד - רש"י - עדיין לא תרם
אירוסין רק בגלגול - רש"י - דקדמה שכיבת בועל לבעל

גמ' כח. - כט.

אין עושין חליפין בכסף [דעתו אצורה דעבידא דבטלה], לר"נ בפירות (רש"י - כל שאינו כלי) ורב ששת
ור"ל חולקים
ר"נ כר' יוחנן דמדאור' מעות קונות ויכול מוכר לקנות בדמי שור שנתחייב [מילתא דלא שכיח לא גזרו
משיכה]
הקדש קונה במעות, באמירתו לגבוה
פודה הקדש (וקונה מיתמי) קונה במעות [ונתן הכסף וקם לר] ובמשיכה כשהוול [לא יהא הדיוט חמור]

גמ' כט. - לב:

מילה על אב [וימל אברהם], ב"ד [המול לכם], עצמו [אשר לא ימול בשר ערלתו], ולא נשים [צוה
אותו], לדורות [צוה]
פדיון על אב [בכור בניך], עצמו [פדה תפדה], ולא אמו [תיפדה תפדה - המצווה לעצמו]
ולא נקבות [תפדה תיפדה - שאחרים פודים]
הוא קודם לבנו [מצוה דגופיה], ה' משועבדים וה' בני חרי -
ר"י - בנ"ח לבנו וטרף לעצמו [מלוה בתורה ככתובה בשטר]
(לרש"י - כשנשתעבדו קודם שנולד הבן ואין אונאה ללקוחות דמצות בנו עליו יותר)
רבנן - בנ"ח לעצמו [לאו ככתו' בשטר]
ת"ק - פדיון קודם לעלייה לרגל [תפדה - ולא יראו פני ריקם]
ר"י - עולה לרגל [מצוה עוברת]
לימוד תורה על אב [ולמדתם] ללמדו מקרא (ומח' ברייתות על אבי אביו [ולבני בניך]), עצמו [ולמדתם
אותם ושמרתם לעשותם], ולא אמו [ולמדתם ולמדתם - המצווה ללמוד] ולא נקיבות [ולמדתם
ולמדתם - שאחרים מלמדים] [את בניכם (לרש"י לד. - ושנתם לבניך)]
הוא קודם לבנו, ר"י - חוץ מבנו זריז ותלמודו מתקיים
ברייטא - תורה קודם לאשה כשאפשר, להל' - בניי בבל - לרש"י - אשה קודם, בניי א"י - לרש"י - תורה
[שלא יהא ריחיים על צוארו]
ישא אשה - רב הונא, תד"ב ר' ישמעאל - עד בן כ', רבא - מט"ז עד כ"ב/מ"ח עד כ"ד (לל"ב דרש"י -
להוכיח)

{ בכל כריעה דרב אחא ב"י נתר חד רישיה דמזיק; הבאת ינוקא לביהמ"ד;
סופרים - אותיות שבתורה; דב"ת מחודדים בפ"ך; והב בסופה }

שליש מקרא, משנה, תלמוד [ושננתם = ושלשתם] ליומי (לרש"י - ימי השבוע)

{ סם חיים - תורה תבלין ליצה"ר; יצה"ר = "רע", מתחדש, מתגבר, משכהו לביהמ"ד }

על אב להשיא בנו ובתו [וקחו לבניכם נשים ואת בנותיכם תנו לאנשים],

ללמדו אומנות [ראה חיים עם אשה - כמו שחייב להשיאו/ללמדו תורה] לר"י - ולא רק סחורה;
 י"א להשיטו [חיותו]
 נשים חייבות במורא או"א [תיראן] אא"כ רשות בעלה עליה
 {השוה כבוד\מורא או"א לכבוד\מוראת המקום, ג' שותפין; הקדים כיבוד אב ומורא אם; כששמעו
 כבוד וכו' הודו למאמרות ראשונות; דמא בן נתניה; גדול מצווה ועושה; איקום מקמי שכינה;
 אשרי מי שלא חמאן }
 אסור ללכת ד"א בקומה זקופה, בגילוי ראש
 כבוד אב קודם לאם [אתה ואמך חייבים בכבודו] ובנתגרשה שוין
 עבודה לבן - מאמך קבל ולא מאביך בן תורה [חלשה דעת'
 מורא - לא עומד ויושב במקומו, סותר דבריו, מכריעו
 כיבוד אב - שלחני בשביל אבא, במותו - "כך אמר אבא מרי" - ותוך י"ב חודש "הריני כפרת משכבו",
 אח"כ "זללה"ה", משנה שמו, מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא, יזרוק ארנקי
 (דיירש) ואינו מכלימו, טעה - "מקרא בתורה כתוב כך"
 לרב יהודה משל בן חוץ מהעדפה, לרב נתן בר אושעיא ולהל' - משל אב חוץ מביטול מלאכתו
 [ככבוד את ה' מהונך], מאירה למאכיל מעשר עני לאביו
 אלעזר בן מתאי - מצוה קודמת לכיבוד אב, איסי בן יהודה, להל' - רק בא"א ע"י אחר
 מחל על כבודו - אב מחול,
 רב - לרב חסדא לא ולרב יוסף כן [וה' הולך לפניהם, תורה דיליה] אבל בעי הידור,
 נשיא מחול [כאברהם, כהקב"ה דעורך שלחן בפני כ"א] ור"א חולק,
 מלך לא [שום תשים - אימתו עליך]

גמ' לב: - לג:

מפני שיבה תקום... זקן:
 ת"ק - רק זקן חכם
 ריה"ג - זקן חכם ויניק וחכים [זה שקנה חכמה]
 איסי בן יהודה, ר' יוחנן להל' - אפי' זקן אשמאי (לרש"י רשע וע"ה), ר' יוחנן - לפני גוי [כמה
 הרפתקי] (רבא - רק הידור, אביי - יד לסמוך)
 לא רחוק מד"א (חוץ מרבו מובהק - מלא עיניו), בבית הכסא, מרחץ בפנים (רש"י - ערומים) [תקום
 והדרת - במקום שיש הידור]
 לא בחסרון כיס או ביטול מלאכה [היקש קימה להידור], לר' אלעזר ור"ש בר אבא - כשעוסק
 בתורה - ואביי חולק
 אסור להעצים עיניו קודם זמן חיוב [תקום ויראת]
 ר' ינאי - רק שחרית וערבית [לא מרובה מכבוד שמים]
 ר"ש ב"א - זקן לא יטריח [זקן ויראת]
 רכוב כמהלך
 בן שהוא רבו: יקום בפני אב בעל מעשים, וספק בלא"ה; והאב בפני הבן משום כבוד נשיא, וספק
 בלא"ה

{ עונשו של אינו עומד בפני רבו, עומדים בפני ס"ת ק"ו מלומדיה; והביטו אחרי משה }
 עומד לחכם מד"א עד ד"א, לאב"ד ממלא עיניו עד ד"א, לנשיא מלא עיניו עד שישב

גמ' לד. - לו:

מ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות [בנין אב מתפילין] [היקש לת"ת], תורת ה' בפיך - הוקש כה"ת
 לתפילין, מראיה [זכורך] ומצה והקהל (ושמחה) באין כאחד ואין מלמדין
 חוץ: (1) ממצה [כל שישנו], (2) שמחה [רש"י - ובתך], אביי - אחר משמחה (לרש"י - במאכל וכלי
 פשתן), (3) הקהל, (4) הו"א מסוכה [כעין תדורו, ט"ו ט"ו] ומראיה [ג"ש להקהל]
 שלא הזמן גרמא חייבות [כמורא אב, מדפטורות מז"ג (לרש"י - מדאצטריך היקש לתפילין)]
 חוץ: (1) מת"ת, (2) פו"ר [לא קרינן וכבשוה] [ור' יוחנן ב"ב חולק [ויברך אותם]],
 (3) פדיון הבן
 כל ל"ת חייבות [איש או אשה כי יעשו - השוו לכל עונשים]

חוץ : 1) מבל תקיף [לא תקיפו... ולא תשחית - כל שישנו בהשחתה],
 2) בל תשחית [לית להו זקן, ראשכם... זקנך - ולא זקן אשתך, אביי - פאת פאת מבני אהרן],
 3) בל תטמא למתים [בני אהרן],
 4) לאיסי - בל יקרחו [בנים אתם (משא"כ גדידה [כי עם קדוש]),
 אביי - קרחה קרחה מבני אהרן, רבא - בין עיניכם מתפילין]
 נשים אינן סומכות, מניפות [בני ישראל] חוץ מהנפת מנחת סוטה [יד יד משלמים - כהן ובעלים] ונזירה
 [כף כף מסוטה]; פסולות לעבודה [בני אהרן]

גמ' לז. - לט.

חובת הגוף אף בחו"ל וחובת קרקע בא"י [בארץ... אשר אתם חיים (אף בחו"ל)... אבד תאבדון וגו' -
 למד מעניינו - חובת הגוף כע"ז]
 חוץ : 1) מערלה [רשב"י - ק"ו מחדש - דאסור בהנאה, לרש"י - ואין היתר לאיסורו, משנה - הלכה
 (שמואל - ה' מדינה, ר' יוחנן - הללמ"ס)]
 (ור"א וחרפי דפומבדיתא חולקים)
 2) כלאים [ק"ו מחדש - דאסור לעולם, בהנאה, ואין היתר; למשנה מדרבנן - ר' יוחנן - בכלאי
 כרם [שדך] אבל בהרכבת אילנות לוקה [בהמתך... שדך - היקש להרבעה]], חוץ מכלאי
 זרעים [מותר בהנאה לא גזרו]
 3) חדש לר"א, רשב"י, משנה בערלה [ממושבותיכם - בכ"מ]
 (ור' ישמעאל חולק [ביאה ומושב = לאחר ירושה וישיבה])
 ר' ישמעאל - לא קירבו יחידים נסכים במדבר ובגלגל או בכמת יחיד [נותן לכם - במת ציבור, ביאה
 ומושב = לאחר ירושה וישיבה (לאידך תד"ב ר' ישמעאל אפי' "ביאה" לבד [כמלך] חוץ מחלה
 [בבואכם])]

ר"ע - קרבו במדבר ובכמת יחיד [מושבותיכם = כ"מ]
 { הסתפקו ממן שבכליהם עד ט"ז ניסן; טעם מן בעוגות שהוציאו ממצרים;
 הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים }
 לרבי דאין שמיטת כספים בזה"ז מדאו' [וזה דבר השמיטה שמוט - בזמן שאתה משמט קרקע אבל
 בחו"ל בזמן הבית חייב [כי קרא שמיטה לה' - מ"מ]
 וחייב בשילוח עבדים [בארץ (בזמן שהדרור בארץ) יוכל היא (מ"מ)]
 ספק ערלה - בסוריא מותר בנלקט כבר [לר' יוחנן הללמ"ס], בחו"ל לוקח כשלא יראנו לוקט
 ספק כלאי כרם - בסוריא מותר בנלקט, בחו"ל לוקט אחר ומוכר
 לשמואל ערלה וכלאים שוין (מח')

גמ' לט. - מ:

אלו דברים שאוכל פירותיהן בעוה"ז - רב שמעיה - אע"פ שהוא מחצה על מחצה מכרעת, מר ברי'
 דרבנא - וכן חילול ה'
 ר' יעקב - שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, רבא - ומשנתינו חולק (לרש"י - לא לאביי)
 שלוחי מצוה נזוקין בקביע היזיקא
 מחשבה טובה מצרפה למעשה ולא מחשבה רעה, חוץ: מע"ז, עולא - עבר ושנה
 { טעות של אחר; ניצול מעבירה כעושה מצוה ועושין לו נס; צדיק כי טוב - לשמים ולבריות;
 נאנס ולא עשה מצוה כאילו עשאה; נוח עבירה בסתר (בלא מצוי כייף) מחילול ש"ש בפרהסיא;
 מצוה אחת מכריע עצמו וכה"ע; צדיק שמרד ותוהא אראשונות - איבדן }
 ר"ט - מעשה גדול, ר"ע - תלמוד גדול, זקנים - תלמוד שמביא למעשה
 שאינן במקרא ובמשנה ובדרך ארץ, אוכל בשוק - פסול לעדות [רש"י - אינו בוש לזלזל בעצמו]
 { יסורי צדיקים כדי שיירשו עוה"ב; לימוד, דינו, שכרו קודם למעשה }

פ"ב האיש מקדש

גמ' מא. - מב :

מצוה בו/בה יותר משליח ; אסור לקדש עד שיראנה משא"כ אשה [טב למיתב טן דן]
אסור לקדש בתו קטנה עד שתגדל ורוצה בו
שליחות:

בגט [ושלח, ושלחה, ושלח ושלחה - שהשליח עושה שליח]
בקידושין [ויצאה והיתה]
בתרומה [גם אתם, צד השוה מגירושין וקדשים] - ולא גוי [גם אתם בני ברית, לר"ש אינם בתורת
[לרש"י - מח' אי מירוח גוי חייב]]
בקדשים [ר' יהושע ב"ק - ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, לר' יונתן - ויקחו להם איש שה לבית
אבות - אם אינו ענין - אפי' בלי שותפות]
יתומים שבאו לחלוק מעמידין אפטרופוס לחוב (רש"י - לדון) ע"מ לזכות [נשיא אחד ממתה - אף
לקטנים], לברור חלק יפה -
לשמואל הגדילו יכולים למחות,
לר"נ אינם יכולים למחות ברוחות [כח ב"ד יפה בדלא טעון]
ר"נ - אחים שחלקו: פחות משתות נקנה - רבא - חוץ משויה שליח [לתקוני שדרתיך]
יתר משתות בטל - לגי' רש"י לרבא חוץ מבשומת ב"ד [כרשב"ג - כח ב"ד יפה] ור"נ חולק
[כחכמים]
שתות מחזיר אונאה במטלטלי
חלקו במדה חוזר אפי' בקרקע אפי' פחות משתות

גמ' מב : - מג :

אין שליח לדבר עבירה [דברי מי שומעים, למ"ד ב' כתובין מלמדין - משחוטי חוץ - ההוא ההוא
[לכה"ת]]
חוץ: ממעילה [חטא חטא מתרומה], שליחות יד לב"ה [על כל דבר פשע], טביחה לדי' וה'
[כמכירה, או, תחת]
שמאי בשם חגי - שולח רוצח חייב [יש שלד"ע [מלמדין ממעילה וטביחה] חוץ מנהנה; חייב בדינא
שמים רבה; גזה"כ אותו הרגת בחרב בני עמון]
רב, להל' - שליח נעשה עד [אלומי לעדות], דבי ר' שילא - אין נעשה עד [כגופו]
(לרב אחא בד"ר איפוך)
אמר לג' לקדש - ת"ק - לב"ש א' שליח וב' עדים, לב"ה כולם שלוחין ואין נעשה עד
ר' נתן - לב"ש שליח מצטרף לעד, לב"ה א' שליח וב' עדים (לרב איפוך)
אמר לב' - ר"נ - שלוחיו נעשין עדיו לקידושין, גירושין, לתשלום חוב [נאמנים מגו דאהדרינהו למשלח
[א"צ לפורעו בעדים]] - אבל לא בזה"ז [שבועת היסת דנתנו (לרש"י - ונוגעין בעדותו) ומלוה נשבע
ונוטל]

רש"י מג.

אוריה מורד במלכות - לרש"י - קרא ליואב אדון בפניו

גמ' מג : - מו.

קידושי נערה - ר"ל - לת"ק היא ואביה [ויצאה והיתה]
לר"י (ור"ש) אביה אבל מאמר אף היא [זקוקה ועומדת]
ר' יוחנן - לכו"ע אביה [קיד' מדעתה, מפקעת עצמה מרשותו] אבל מאמר היא ואביה
[כרבי דקנה בע"כ, זקוקה]
לת"ק לא אלימא יד נערה כאביה לשויה שליח לקבל גיטה
קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה:

רב ושמואל - צריכה גט [שמא נתרצה] ומיאון [יאמרו אין קיד' תופסין באחותה] - ר"נ - כששידך לל"ק בעולא - אפי' בלא"ה, אבל לא בדרך בזיון ולא כשכבר הסכים לאחר [אביי - לא ידברו כזב, רבא - בדרטרב בסעודה לא מפסידה]

עולא - א"צ אפי' מיאון בלי שידך ולרש"י ל"ב אפי' שידך, לרבינא - אפי' שידך חוץ מיתומה בחיי אב דבעי מיאון

ואם נפלה ליבום ועשה מאמר בעי גט [שמא נתרצה לשני] חליצה [נתרצה לראשון] ומיאון [שמא לא לשניהם (רש"י - או רק לשני)]

בלי מאמר - רק חליצה [יודעים דאחות חלוצה רק דרבנן]

רב - אף היא יכולה לחזור (לרש"י - קודם שיתרצה האב)

רב אסי - רק אביה מעכב

לרבינא לא אמרינן שמא גילה בן לאב דחפץ בה

נתקדשה לדעתו וניסת שלא לדעתו:

אביה במדה"י - אינו יורשה [בחזקת מריה]

רב - אוכלת בתרומה עד שימחה, ורב אסי חולק

אביה כאן - רב הונא - אינה אוכלת [רתח], רב ירמ' ב"א - אוכלת [איתנחא]

נתקדשה וניסת שלא לדעתו ואביה כאן - רב הונא - אוכלת [כיתומה בחייו (רש"י - הפקיר זכותו או הודה - דכ"כ שתק)], רב ירמ' - אינה אוכלת

רש"י מג:

הר"א דרש"י - לכו"ע רק אב מקבל גט דקטנה חוץ מיתומה ונשואה,
 רש"י אחר שחזר - לת"ק דר"י היא ואביה
 אינה יכולה לשמור גיטה - לרש"י - אינה מתגרשת - כשוטה דמשלחה וחוזרת

גמ' מו. - מז.

התקדשי בזו התקדשי בזו - בעי ש"פ בא'
 בזו ובזו ובזו מצטרפות [כר"ש - כללא]
 באוכלת - לר' אמי בעי באחרונה ש"פ [מעות בעלמא (לרש"י - כשלא חל) חוזרים - ומה שאכלה מלוה הן והמקדש במלוה ופרוטה דעתה אפרוטה] אבל "באלו" - מצטרפות [מדנפשה קאכלה]

מקדש אחותו - רב - מעות פקדון
 שמואל - מתנה חוץ מחלה מקמח [נפיק חורבה שהכהן / הבעלים לא יפרישו]

גמ' מז. - מח:

רב - מקדש במלוה (אפי' בעין) אינה מקודשת [להוצאה ניתנה]
 חוץ מלא הוציא כלום לר"ש ב"א [ברשות מלוה לחזור, לבי רב אף לאונסין (ורבה חולק (כשאלה)] [ות"ק חולק [ברשות לוח]]

במנה חסר דינר (רש"י - וזקף במלוה) מח' תנאי [אי כסיפא לתבוע דבר מועט]
 בפקדון שנגנב אינה מקודשת אא"כ נשתייר ש"פ

אפי' לת"ק דמלוה שלא הוציא ברשות לוח, אבל בלא ביקע בקרדום הוי ברשות שואל (לחזרה) [הדרה בעין]

מקדש בשטר חוב דאחרים או בהרשאה אמלוה - ר"מ - מקודשת, חכמים - אינה מקודשת [מח' אי בעינן מסירה וגם שטר מכירה כחכמים דרבי, אי צריך לכתוב קני הוא וכל שעבודו כר"פ, אי מלוה יכול למחול כשמואל, אי סמכה דעתה שבעלה לא ימחול, מח' אי קונה מלוה במעמד שלשתן]

התקדשי בשטר - ר"מ - אינה מקודשת, ר' אלעזר - מקודשת, לחכמים - שמין הנייר [דעתה אנייר] [מח' במקדש במלוה דידה, בשטר אירוסין בלי עדים - אי ע"ח כרתי (וחכמים מסתפקין), שלא לשמה, שלא מדעתה]

קיד' בשכר פעולה - ר"מ - מקודשת, חכמים - אינה מקודשת [שכירות מתחלה ועד סוף הוי מלוה (רש"י - כשמחזיר ה"ל מלוה למפרע) ומח' במקדש במלוה, מח' אי שכירות בסוף (רש"י - ומוחל לשם קיד'), אי אומן קונה בשבח כלי, בהוסיף נופך אי דעתה אפרוטה כרבי (דלא כר' נתן)]
בשכר שאעשה עמך - ת"ק - מקודשת, ור' נתן חולק [מח' אי שכירות בסוף]

רש"י מז: - מח.

המוכר שט"ח מוחל - לרש"י - דנתחייב ללוקח רק מחמת המוכר
לשמואל א"א לקנות שדה בשט"ח דלא סמכה דעתו שלא ימחול

גמ' מח: - נ:

שליח לקבלה מפלוני שאמר בכסף, ונמצא זהב, וכן כל טעות:
ת"ק - אינה מקודשת [קפידא] וכן היא שהטעתו
ר"ש - טעות לשבח מקודשת [מראה מקום] - חוץ משבח יוחסין [מנעל גדול (מתגאה)] (וכן ע"מ שאין לי בת/שפחה גדלת (לרש"י - חשובה) [מספרת דברי לשכינות])
לרשב"ג עשה לי גט פשוט ועשה מקושר (במקום שנהגו בשניהם), לר' אלעזר התקבל גיטי ממקום פלוני = מראה מקום
ע"מ שאני קריינא = לת"ק ג' פטוקים בביה"כ, לר"י מתרגם פסוק בתרגום שלנו (ואסור לגרוע או להוסיף); קרא = תנ"ך בדיוקא; שונה = לחזקי' הלל"מ"ס (כר"מ), לר' יוחנן מדרש תורה (ספרא וספרי) (כרי); תנא = הילכתא ספרא וספרי ותוספתא; תלמיד = שואלין בכ"מ דבר אחד בלימודו; חכם = שואלין דבר חכמה בכ"מ; גיבור = חביריו מתיראים; עשיר = בני עירו מכבדים; צדיק = אפי' רשע [שמא הרהר תשובה]; רשע = אפי' צדיק [שמא הרהר ע"ז]
{ט' קבים חכמה (רש"י - תורה וד"א) לא"י, יופי לירושלים, עשירות לרומיים, עניות לבבל, גסות לעילם, גבורה לפרסיים, כנים למדי, כשפים למצרים, נגעים לחזירים, זנות לערביא, עזות למישן, שיחה לנשים, שכרות לכושים, שינה לעבדים; סימן לגסות עניות דתורה}
ע"מ... ונמצא לא כן אינה מקודשת אפי' אמרה בלבי להתקדש [דברים שבלב, א"א לעקור תנאון]
זבין (רש"י - קרקעותיו) ולא פירש דאדעתא למיסק לא"י - דברים שבלב אינם דברים (ראי' מבעה"ב מעל אע"פ שבלבו שיביא אחר)
פירש ולא איתדר - ב' לשונות ברבא
פירש ולא סליק דאיתליד אונס (ליסטים) בדרך - ב' לשונות ברב אשי
קדש לי במקום פלוני - קפידא, הרי היא במקום פלוני - אינו קפידא
כנסה סתם ונמצא נדרים, מומין הפוסלין ככהנים - תצא שלא בכתובה (רש"י - וגט מדרבנן)
קידש בפחות מש"פ, קטן ואח"כ סבלונות אינה מקודשת [מחמת קיד' ראשונים]
רב הונא, רבה - חוששין לסבלונות (לרש"י - שידך ושלח בעדים),
ל"ב דאביי - אין חוששין, ר"פ להל' חיישינן בדורבא מקדשי והדר מסבלי
הוחזק כתובה בשוק - חיישינן לאשת איש באתרא דמקדשי והדר כתבי אפי' דלא שכיח ספרא

רש"י מח:

התקדשי בכוס - לרש"י: במים - בו, ביין דחשוב - במה שבתוכו,
בציר/שמן דצריך הכוס לשמור - בו ובמה שבתוכו
לרש"י - כסף ונמצא זהב בטעות אשה לכו"ע אינה מקודשת [איכא דניחא בכסף]

גמ' נ: - נב:

מקדש אשה ואחותה כאחת אינה מקודשת [שאינו בזאח"ז [לא תקח לצרור], לרבא - קיד' שאין מסורין לביאה]
שאינו בזאח"ז אינו בב"א, חוץ: ממרבה במעשרות [איתיה לחצאים], מעשר בהמה [איתיה בטעות]
קיד' שאין מסורין לביאה (לרש"י - אינה ראויה) (לא' מב' אחיות):
אביי, להל' - הווי קיד' א"כ אמר הראויה לי תתקדש

רבא - אינה מקודשת [כי יקח ובעלה] (איתותב)
"כולכם מקודשות" וביניהם אחיות אינן מקודשות [את וחמור (לא קנה זה בלי זה)] א"כ אמר כולכם
וא' מאחיות [רש"י - לרבא - אחיות לא מקודשת מספיקא אבל בת זכייה היא]
מקדש בפירות שביעית מקודשת
צרה נעשית שליח אף לקיד' דחבירתה
אריס יכול לקדש בכישא (אגודות שוות) ולא בבצלים [בעה"ב לא מחל]
בעה"ב שא"ל כלך אצל יפות - רק שלא יכסוף

גמ' נב : - נד :

מקדש בחלקו בקדשים : משנתנו, ר' יוסי - אינה מקודשת [אפי' לריה"ג לאחר שחיטה משלחן גבוה, מן
האש - כאש לאכילה]
ר"י - מקודשת [וזה יהיה לך - לכל צרכיך] [לר' יוחנן הודה ר"י, ורב חולק]
ספרא - אין חולקים קדשים בעילוי דמים - כר' יוחנן (רש"י - דלאו ממונו אלא משלחן גבוה)
מקדש במע"ש : ר"מ - אינה מקודשת [ממון גבוה] [לה' הוא (בהוייתו) קדש לה'] [משא"כ תרו' וחלה]]
ר"י - בשוגג אינה מקודשת [טרחא דאורחא, לר' יעקב אף הוא אינו רוצה אונסא דאורחא
(רש"י - אחריותו דש"פ רק בירושלים, לא ניחא דליתניס פן תיעצב)]
במזיד קידש [ממון הדיוט] [לל"ק דרש"י כשיהו בירושלים]
נ. - דוקא חבירה דידעה דאינו מתחלל, אבל שאר נשים מדרבנן בטל
מקדש בהקדש : ר"מ - במזיד קידש [במזיד מתחלל] [תמעול מעל]
ולא בשוגג [לר' יוחנן ובר פדא לא ניחא להו/לה שיתחלל והמעוה בקדושתן וכן במכר
(ומעילה רק באוכל), לרב - בכתנות כהונה שלא בלו דאין מתחלל [ניתנו
ליהנות]]
ר"י, להל' - בשוגג קידש [יצאו לחולין, רש"י - יש מעילה בכתנות לשאר הנאות] ולא במזיד
לרב לר"מ אין מועלים בשירי הלשכה [תקלין עתיקין] וב' תנאי אליבא דר"י
כרם רבעי לב"ה יש חומש, ביעור, אין פרט ועוללות [קודש קודש ממעשר דממון גבוה]
לר"מ אין חומש לניתנה לו במתנה מע"ש (אא"כ נתן בטבלו) ורבעי (אא"כ נתן כשהוא סמדר) [רש"י -
כאילו אינו שלו], וקונה רק בכסף [כהקדש - ונתן הכסף וקם לו]

גמ' נה. - נו :

בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר זכר בן שנה ספק עולה, שלמים, תודה,
ונקבה ספק שלמים ותודה (ובת שנתה ספק חטאת - לכיפה)
ר' אושעיא - בבא לחוב בדמיהן לר"מ דמתחלל במזיד אפי' קדושת הגוף וכ"ש קדשים קלים
ומתנה על ג' דמים
ר' יוחנן - ממתין שתומם ומתנה על ג' בהמות
לקח בהמה חוץ לירושלים במעות מע"ש :
בשוגג - יחזרו דמים [רש"י - מקח טעות]
במזיד לשם שלמים - תאכל בירושלים
לחולין (רש"י - לאוכלה חוץ למקום) -
יחזרו דמים [קנס אמוכר (רש"י - עבר אלפני עור) דחורא גנב ומעשר בידו], ואם ברח יאכל
הלוקח כנגדן בירושלים (רש"י - יחלל מעות המוכר על מעותיו) [מוכר לא יודע שאינו
מתחלל]

רש"י נה. - נה :

חילול במזיד לר"מ - לרש"י - נפדין תמימים דרך חילול
אסור ליקח בהמה במע"ש חוץ לירושלים - לרש"י - וצרת הכסף, שמא תכחיש בדרך

גמ' נו' - נח :

מקדש באיסוה"נ אינה מקודשת, בדמיהן מקודשת [אין נתפסין] ע"ז ושביעית ב' כתובין כא', מיעוטי -
כי חרם הוא יובל היא]]
ערלה [וערלתם ערלתו], כלאי כרם [פן תקדש - תוקד אש],
שור הנסקל [לא יאכל; עורו - נקי, את בשרו - הטפל],
עגלה ערופה [כפרה כקדשים, וערפו שם - שם תהא קבורתו],
ציפורי מצורע - לר"ל משעת לקיחה [תד"ב ר' ישמעאל - מכשיר כמכפר כעגלה]
לר' יוחנן (כר' יעקב, ר"ש) משעת שחיטה [אשר לא תאכלו] (לרש"י משולחת מותרת)
(ומשולחת ניתרת בשילוחה [כל צפור טהורה, על פני השדה - כשדה, לא אמרה שלח
לתקלה]),
שער נזיר [קדוש יהיה גדל], פטר חמור (לר"ש לאחר עריפה),
בשר בחלב [לא תבשל גדי ג"פ] (ור"ש בן יהודה בשם ר"ש מתיר),
חולין שנשחטו בעזרה [ר"מ - כשחוטי חוץ (לרש"י - דאין היתר זריקה), כי ירחק ממך המקום וזבחת
ואכלת - ולא בקרוב (ואף בע"מ, חיה, עוף [ושחטו, ושחט אותו, ושחט אותו]), בהנאה - לכלב
תשליכון אותן] לר"ש חוץ מטריפה [שחיטה שאינה ראויה]
שחט צפור מצורע שלא באזוב וכו': ר' יעקב - אסורה [הוקצה למצותה]
ר"ש - מותרת [שחיטה שאינה ראויה]
שילוח צפור מעיר לחוץ לחומה ולא לים או מדבר [שדה]
יכול לקדש בתרו"מ ומתנות - לעולא דטובת הנאה אינה ממון - בירש ואפי' טבל [כמי שהורמו (רש"י -
ותמכרנה)]
גנב טבל - רבי - משלם הכל, ר' יוסי בר"י - דמי חולין
[מח' אי טובת הנאה ממון, בירש - אי כמי שהורמו, אי חיטה א' פוטרת (רש"י - אבל מודה רבי בדמי
מעשר), אי קנסוהו לגנב, אי קנסוהו למשהה טבל]
יכול לקדש במי חטאת [שכר מילזין] ואפר פרה [שכר הבאה]
ולא בשכר הזאה וקידוש [רש"י - שכר לימוד מצוה בחנם]

רש"י נז: - נח.

בשר תאווה בע"מ מותר במדבר

לר"ש חולין שנשחטו בעזרה ישרפו - לרש"י - בהמה שלא יטעו בקדשים פסולין, וחיה לא פלוג

פ"ג האומר

גמ' נט. - סא.

שליח שקידשה לעצמו הוי מנהג רמאות א"כ לא רצו לראשון ואין זמן לאודועי
אינה סימן טוב למכור מקח ראשון - אבל במתנה כן
"לאחר ל'" ונתאכלו המעות מקודשת [יהיב בתורת קיד' ודידה אכלה]
ר' יוחנן, להל' - חוזרת [דיבור מבטל דיבור (חוץ ממחשבת קבלת טומ' [יותן דומיא דיתן]]
ר"ל - אינה חוזרת [נתינה לאשה כמעשה (משא"כ לשליח)]
ללישנא דרב זביד - אפי' משליח (לרש"י אפי' בפניו) (איתותב)
מעכשיו ולאחר ל' וקידשה אחר בתוך ל' - ספק מקודשת
רב - ספק לעולם [ספק אי לשון תנאי או חזרה (כרבנן)]
שמואל - לאחר ל' פקעי דשני [תנאי (כרבי)] [רש"י - מת תוך ל' חל שני למפרע]
ר' יוחנן - אפי' ק' תופסין [כ"א שבק רווחא]
לר' יוחנן גט מהיום ולאחר מיתה אינו גט [שייר (לרש"י - אינו כריתות)] וחולצת [אטו מהיום אם מתי]
ע"מ שאתן - רב הונא - והוא יתן [ע"מ כמעכשיו לכו"ע]
רב יהודה - לכשיתן [לרבנן דרבי לאו כמעכשיו]
ע"מ שתתן לי - לרשב"ג אפי' ליורשיי; ע"מ שיש לי - חיישינן שמא יש לו; ע"מ שאראך - דוקא משלו
ולא בעיסקא או אריסות
נקעים בלי מים וסלעים י"ט בשדה - במקדיש נמדדין עמה, במכר אין נמדדין [אינו רוצה שיראה
כהרבה מקומות], בקידש ע"מ שיש לי כור נמדדין [אטרח ואזרע]

רש"י נט.

עני המהפך בחררה - לרש"י - של הפקר

גמ' סא. - סג:

ר"מ - צריך כתנאי בני גד וב"ר (רש"י - כפול, תנאי קודם למעשה, הן קודם ללאו) ובלא"ה אינו תנאי [ואם לא
יעברו ונאחזו בתוככם - בארץ כנען (ולא בגלעד כנגד חלקם) ובלא"ה מכלל הן לא נשמע לאו]
ר' חנינא בן גמליאל - א"צ (לרש"י - כפול) [בלי "בתוככם" לא יטלו כלל (לרש"י - שקצין בא"י), בלי
"בארץ כנען" יטלו רק המגיעים בגלעד (מכלל הן) ולא בכנען (לרש"י - שלא סייעו)]
אמר כסבור הייתי שהיא כהנת וכו' מקודשת [רש"י - דברים שבלב]
לאחר שאתגייר וכו': משנתנינו, ר' יוחנן הסנדלר - אינה מקודשת [דשלב"ל]
ר"מ, רבי - מקודשת, לרבי חוץ מאחר שימות בעליך, אחותיך [איבה]
ר' יוחנן - תרומה עלמן מחובר לכשיתלשו הוי תרומה (רש"י - למפרע) [בידו]
לראב"י (לרש"י להל') אפי' לכשיביאו שלישי ויתלשו - לרבה לל"ק דוקא בשחת (רש"י - מינכר וחשוב)
לל"ב של בית הבעל (ורב יוסף חולק)
גם לר' יוחנן אינה מקודשת בכשאתגייר [צריך ג'] כשאתחרירך [מבהמה לדעת אחרת] כשאגרשיך
[אין בידו לקדשה (רש"י - אם יגרשנה)] וספק בהתקדשי היום ולכשאגרשיך [מיגו דתפסו עכשיו
תפסו אח"כ (רש"י - מהשתא)]
ר' חנינא (רש"י - לראב"י) - מקדש עובר מקודשת כשהוכר, לל"ק לרב יוסף אפי' לא הוכר
בשכר דיבור או פעולה - ר"ל - למשנתנינו אינה מקודשת [שכירות מתחלה עד סוף (רש"י - מלוה)]
לברייתות (רקוד לפני) מקודשת [שכירות בסוף]
ע"מ שלא ימחה אבא - רש"י - כל חייו אינם קיד' [בידו למחות לעולם]
מת האב מקודשת
מת הבן - מלמדין האב שימחה [רש"י - שלא תזקק ליבם]

רש"י סא: - סג:

אז תנקה מאלתי - רש"י משמע דאם לא ירצו משפחת אברהם ליתן, מותר בכנות כנען

פסול תרומה במחובר - לרש"י - דגנך - דמידגן

לרש"י גר בעי ג' לטבילה

ע"מ שישתוק - בשעת שמיעה

גמ' סג: - סד:

קידשתי בתי ואיני יודע למי:

בא אחד - רב - נאמן ליתן גט [אינו חוטא ולא לון] ולא לכנוס [יצרו תוקפון]

רב אסי - אף לכנוס [רש"י - מירתת מאב]

(אבל לא בנתקדשתי ואיני יודעת [מחפה עליו])

בא שנים - א' גט וא' כונס [מירתת (רש"י - שהאב יכיר)]

נאמנות אב: לאוסרה [את בתי נתתי], לרב אסי לסוקלה (ורב ורב חסדא חולקים),

על גיל לעריות להקדיש ולנדריים (לרש"י - בהביא ב' שערות) ולא לעונשין (ברייתא),

גרשתיה - ועדיין קטנה [הו"א - בידו, רחמנא הימניה]

נאמנות האשה: לאיסור [רש"י - שוייה אנפשה], לא לסקילה [לא הימנה רחמנא],

סה. - לא על בתה

בעל נאמן שיש לי בן ולא שיש אח

לרבא - לר' נתן נאמן לאסור כשחוזר מדבורו בשעת מיתה [רש"י - שלא יהא עון תלוי בו]

לאביי - כשהיא בחזקת זקוקה נאמן להתיר בשעת קיד' [מה לי לשקר - יתן גט (לרש"י - קודם

מיתתי)] ולר' נתן לחזור ולאסור בשעת מיתה [מה לי לשקר רק כחזקה] ורבי חולק [מה לי

לשקר כעדים]

רש"י סג: - סד:

לרש"י - צריך שנים עם שערות

יש לי בן אהני לחזקת אינה זקוקה כנגד "אח אני"

לא חזר בשעת מיתתו נאמן להתיר - דאינו חוטא ולא לו

גמ' סד: - סו:

מקדש את בתו סתם דעתו אפי' הגדולה עשאו שליח והכסף לו [לא שביק מצוה דרמיא עליו]

ב' כיתי בנות - קדשתי בתי הגדולה - ר"מ - כולן אסורות חוץ מהקטנות שבקטנות [מחית לספיקא, אבל

אמצעית קורא בשמה]

ר' יוסי - כוונתו להכי גדולה [לא מחית לספיקא]

עד פני הפסח - לר"מ עד שיצא [עד דמיפני פסח] לר' יוסי עד שיגיע

קידשתי - מותר בקרובותיה אבל מבקשין ממנו גט ואם נתן מעצמו כופין ליתן כתובה

מקדש בע"א אינה מקודשת אפי' שניהם מודים [דבר דבר מממון - ואין הודאת בע"ד דחב לקרובים]

לר"פ חוששין לקיד' [רש"י - חשיב כמו לשבועה] ורב יהודה הסתפק

לב"ה עדי יחוד ה"ה עדי ביאה בגרושה מן הנישואין ולא מן האירוסין [אין לבו גס]

ב' אמרו זו אשתי וזו חבילתי, והיא אומרת אלו עבדי וזו חבילתי - מותרת לעלמא

ואם נתנו ב' גיטין [רש"י - מעצמן] גובה כתובתה מחבילה לר"מ דגובה ממטלטלי

בממון לא איברו סהדי אלא לשקרי ולא לקיום מלתא

ע"א שאכל חלב, נטמאו טהרותיך, שורך נרבע ושותק נאמן [רש"י - שתיקה כהודאה]

ע"א שזינתה אשתו, שזה בן גרושה ושותק - אביי - נאמן

רבא - אינו נאמן [דבר שבערוה בב'] אא"כ נאמן עליו כתרי

ינאי בחזקת כשרות [לאביי - ב' כנגד ע"א, ב' שהוזמו, שפחה הכניסו תחתיה]

{ ינאי הרג חכמי ישראל, שמעון בן שטח החזיר התורה ליושנה }

מקוה שנמצאת חסירה - ר"ט - טהרות טהור [חזקת שלם, כעבודת בן גרושה] ולזרעו אחריו אפי' פסול,

ברך ה' חילו - אפי' חולין שבו תרצה, הכהן אשר יהיה בימים ההם]

ר"ע - טמא [אדם בחזקת טמא, כעבודת בע"מ (פסול בע"א, בגופו) [רש"י - במזיד - ולא יחלל,
בשווגג - בריתי שלם - כשהוא שלם]]

רש"י סה: - סו.

גי' ברש"י - ע"א בהכחשה לא מהימן אפי' היא לא מכחשא
ינאי לבש ציץ - לרש"י - בגדים ליהנות ניתנו
לרש"י - תרי ותרי אוקי אשה אחזקתה כשהיא קמן משא"כ בנה דמעידים על לידתו

גמ' סו: - סט.

קידושי היתר - הולד אחר הזכר [לביית אבותם] חוץ: מגר למזורת לר' יוסי, חלל לישראלית לר'
דוסתאי, מצרי שני לראשונה לרב דימי (לרבה בב"ח הוי שלישי [רש"י - לבית אבותם]), בת של
עמוני למצרית
מחייבי לאוין - אחר הפגום, וקיד' תפסי [כי תהיין... והאחת שנואה - בנישואיה]
חוץ: מלר"ע דרק תופס באלמנה לכה"ג לר' סימאי (לר' ישכב רק בעשה, רק בבעולה לכה"ג),
וסוטה
מז' אומות - אחר הזכר: מגוי וכנענית מותר לחיות [וגם מבני התושבים]
מכנעני וגויה אסור [אשר הולידו בארצכם - ולא מן הגרים
(רש"י - ת"כ - מכנענים) שבארצכם]
עמוני למצרית - אחר הפגום [להם - אחר פסולין]
מעריות - ממזר [סמיכות כנף אביו ללא יבא ממזר] ולא תפסי קיד' [ר' יונה - מכל התועבות האלה
ונכרתו - הוקשו לאחות אשה [והיתה לאיש אחר - ולא לבעל אחותה], ק"ו מיבמה לשוק [לא
תהיה]]
חוץ מגדה [ותהי נדתה - תהא הויה]
משפחה ונכרית - לא תפסי קיד' [עם הדומה לחמור, ז' עממין - לא תתחתן, אוה"ע - לר"ש - כי
יסיר - כל המסירים, לרבנן - ואחר כן תבוא אליה - ולא מעיקרא], וולדה כמותה [ז' עממין - כי
יסיר את בנך (לרש"י - לא קפיד על כי תסיר), אוה"ע - דקרינן כי תהיינה לאיש קרינן וילדו לו]
גוי לישראלית - ולד ישראל פסול [לרש"י - כי יסיר את בנך - בן בתן] (מח')
ר"ט, להל' - לכתחלה ממזר מותר בשפחה וישחרר בן וכשר [כולד במעי בהמה (שאינן חייס)]
ר"א - הולד עבד ממזר [לא יבא לו - אחר פסולין]
לכו"ע ממזרת לעבד הולד ממזר [אינן חייס]

רש"י סח.

לר"ע אין ממזר מסוטה - לרש"י - דעדיין קידושין תופסין

פ"ד עשרה יוחסין

גמ' סט : - עב :

{ ביהמ"ק, א"י גבוה; עזרא עשה בבל כסולת נקיה }

פסולי בבל - לאביי עלו מעליהם (לל"ב - אחרי שעזרא הפרישם) לרבא - העלום גדולה חזקה - למ"ד מעלין: דאכלו תרומה דרבנן בבבל יאכלו תרו' דאו' ולא יעלו ליוחסין דריע חזקתם (לרש"י - דלא אוכלים קדשים);

אוכלים תרו' דרבנן ולא גזרו אטו דאו' ואין מעלין ממדרבנן

{ אשה שאינה הוגנת, לשם ממון; במומו פוסל; הזמין ר"נ לרב יהודה בר יחזקאל לדין; שכינה על מיוחסות; גרים צריכים לקרב עצמם קודם }

שמואל - אין משתמשים באשה כלל, אידך שמואל פב. - לש"ש מותר; אין שולחין שלום לאשה כלל

דאמר מדבית חשמונאי אנא - עבדא הוא

כהן עז פנים - שמואל - מעבדי פשחור, ר' אלעזר - כשר [כמריבי כהן]

ריב"ל, ר' יצחק, ר' יוחנן - לעת"ל משפחה שנטמעה נטמעה [ומטהר כסף]

א"י עיסה לבבל

חכמים מגלין לתלמידיהן פסול משפחה, שם בן ד' אותיות פעם/פעמיים בשבוע

{ שם י"ב לצנועים שבכהונה, שם מ"ב לצנוע ועניו וכו' }

בדיקת איש - בבל בחזקת כשרה, א"י - כפי החזקה וסתמא לא ישיאו ולא יוציא ממנו, שאר ארצות - בחזקת פסול ולשמואל ורב זביד מנהרדעא - לחכמים דר"מ בחזקת כשרות

רב - יחוס דבבל - שתיקותא; מתגרים זב"ז - שמץ פסול באחד

{ עד היכן בבל; פרסיים כדוב, ישמעאלים כשעירים של בית הכסא, ת"ח דבבל כמלאכי השרת;

כשמת ר"ע נולד רבי - רב יהודה - רבא - רב אשי [וזרח השמש ובא השמש];

מח' אם פלטיהו בן בניהו היה רשע }

ממזירי ונתיני לעת"ל - ר' יוסי, שמואל, להל' - טהורים [וזרקתי... ואטהר אתכם]

ור"מ חולק [רק מטומאותיכם]

רש"י ע: - עב.

גרים כספחת - לרש"י - אין בקיאיין במצות ומביאים פורענות ולומדים מהם

לרש"י - פרת מושך מדרום לצפון

נטמעו גוים בבנות י' שבטים

גמ' עב : - עד :

משנתנו, ר' יוסי, להל' - גר מותר בממזרת [קהל גרים לא איקרי קהל] (רש"י - והולד ממזר [לו - אחר

פסולו]) עה. - חוץ מאחר י' דורות, י"א - שישתקע שם גוי

ר"י - אסור [קהל (מיותר)], הקהל חוקה אחת לכם ולגר [חוץ מגר עמוני ומואבי

כהנת מותרת בגר, משוחרר, חלל

מדאו' שתוקי כשר [רוב כשרים (רש"י - דמכירים אמו פנויה)], אפי' קבוע כמחצה - רק ממזר ודאי לא יבא, אסופי כשר [מיעוט ארוסות והלכו בעליהם למדה"י כנגד ספק פנויה או השליכתו מחמת רעבון

- ממזר ספק יבא]

ומדרבנן פסול [הר"א - שמא ישא אחותו, מעלה עשו ביוחסין]

אבא שאול, לשון א' בשמואל, להל' - אמו נאמנת לכשר נבעלתי אפי' רוב פסולין

משנה, הלל, שמואל - ממזירי נתיני שתוקי ואסופי וכותי מותרים זב"ז [רק בקהל ודאי לא יבא]

ר"א, רב - אסורים [רש"י - שמא זה כשר זה פסול] חוץ מממזרים בנתינים

אין אסופי במהול, תיקון אברים, וכו'

אב ואם נאמנים עד שנאסף מן השוק [יצא עליו שם אסופי], ובשני רעבון אפי' נאסף
נאמנות שזה בכור - חיה לאלתר לת"ק עד שיצתה, לר"א עד דאהדר אפה; לאם כל ז', לאב לעולם
[יכיר]

חיה נאמנת על יחוס כשאין ערעור תרי/חד (-בלי חזקת כשרות)
נאמנות לנדה לאלתר לפטור חברותיה; לבעל מקח כשבידו ולא ידיע ממי קיבל זוזי מדעתו; לדיין
כשהם לפניו בשודא דדייני שנקרע הפסק; לאב לר"י שזה בן גרושה וחכמים חולקים

רש"י עג: - עד.

מקחו בידו נאמן - לרש"י - מדייק דהוא במי שפרע
אין מקחו בידו - לרש"י - נאמן ממי קיבל זוזי
שודא - לרש"י - בלי טעם אלא כסברת הדיינים

גמ' עד: - עו.

פוסלה מכהונה ותרומה: ביאת גר עמוני ומואבי מצרי אדומי כותי נתין חלל ממזר [יבמות - כי תהיה
לאיש זר, ככה"ג באלמנה שביאתו בעבירה]
לר' יוסי חוץ ממצרי שני [ככה"ג באלמנה שזרעו פסול]
לרשב"ג וחוץ מעמוני ומואבי [ככה"ג דכל זרעו פסול]
לר' יהושע וריב"ב חוץ מאלמנת עיסה (ספק חלל) [ספק ספיקא (רש"י - באה מכחו)]
ביאת גוי ועבד [כי תהיה אלמנה וגרושה - שיש אלמנות וגירושים, לר"ע - ממזר כ"ש ביאה]
(וכן כהן לפסולי כהונה, גר לר"י)
לשון א' בשמואל - ולד ארוסה שתפס נכסי ארוס מוציאין מידו
כותים - ר' ישמעאל - גירי אריות וכהנים פסולים נטמעו
ר"ע - גירי אמת ואסרום משום יבמה מנישואין לשוק דהוי ממזר
ר"א - אסרום דאינם בקיאים בקיד' וגירושים, ממזר/שפחה נתערב
מצת כותי - ת"ק ורשב"ג - יוצא ידי חובתו
ר"א - אסור [אין בקיאים בדקדוקי מצות]

גמ' עו. - עו:

בדיקת אשה [לרש"י - חשש ממזרות]
לכהנת ח' אמהות (ב' דורות שלה, אביה, סבים), ללויה וישראלית י"ב (ג' דורות)/ט"ז (ד')
רב - לחכמים דר"מ א"צ [חזקת כשרות] אא"כ ערער
א"צ בדיקה לבנות של שימש אמזבח, דוכן, סנהדרין [ונשאו אתך - בדומים לך], שוטרי הרבים
(דייני) בירושלים, גבאי צדקה [קול כשממשכן, שום תשים - מאחריך], חתום בערכי הישנה,
בחיילות דוד
א"צ לבדוק אבותיה [קול כשמינצו], א"צ לבדוק בעל [כהנת מותרת בפסול (לרש"י - לכן רבנן לא אצרכינהו
למזרות)]
{ ד' מאות בעלי אגרופים של דוד (לבעותי) - בני יפת תואר }

גמ' עז. - עח:

בת ישראל לחללה כשרה [ג"ש בעמיו לטומאה - רק זכרים]
חלל לישראלית - משנתנו - פסולה [זרעו - מקיש זרעו לו]
ר' דוסתאי בן יהודה - כשרה [בעמיו - מעם א' (שניהם חללים)] סד. - ואף האם מותרת [לרש"י -
דבתו כשרה]
אלמנה לכה"ג וכו' מתחללת [ק"ו מזרעו שלא עבר עבירה, לא יחלל - כשר ונתחלל, רש"י עה. - לא יחלל -
ב' חילולין] ולא הוא [רש"י - זרעו - ולא עצמו]
בא על אלמנת ג' בנ"א - לוקה אחת [אין גופים מחולקים]

אלמנה שנתגרשה ונתחללה וזינתה כסדר חייב אכאו"א [איסור מוסיף - להדיוט, לתרומה, שם זנות פוסל בישראל (זינתה תחתיו)]
לברייתא אפי' שלא כסדר [גרופה לאו לעצמה (רש"י - וה"ה חללה), אלמנה - גרופה יתירה]
אחותו אלמנה - לוקה אחת [היקש - רק הראויה לבבתוליה יקח, אפי' לרבנן דר"ש אין איסור קל חל על חמור]
גרופה וחלוצה - אחת [חלוצה מדרבנן]
לוקה "אחת" = ג' שמות - לא יקח לקיד' (לאבבי מיד, לרבא כשבועל [לא יקח משום לא יחלל]), לא יחלל לביאה, לא יחלל זרעו לגמר ביאה (רש"י - ה"ה הדיוט) לכו"ע מחזיר גרושתו רק בקידוש ובעל [לקחתה להיות לו לאשה]
חללה רק מאיסור כהונה [חללה יתירה (רש"י - לא כ' אחר זונה)]
רש"י - וזונה רק מקרובים ופסולים לישראל
בת של ישראל לגיורת כשרה (רש"י - לכו"ע)
גר לישראלית - ר"י - פסולה ואף האם [צד השוה מחלל ומצרי ראשון, מזרע בית ישראל - כל זרע, אלמנה מכהן יקחו - ממשיאין בתה לכהונה]
ראב"י - כשרה [מזרע - אפי' מקצת] עד: - ומותרת בממזר
גר לגיורת - לראב"י פסולה עד י' דורות
לר' יוסי כשרה [שנזרעו בישראל], להל' מורים כראב"י ובדיעבד כר' יוסי
לר"ש גיורת פחותה מבת ג' כשרה [החיו לכם - אף לפנחס, בתולות מזרע - שנזרעו בתוליה בישראל] עד: - ומותרת בממזר

גמ' עז: - פ:

הורים אינם נאמנים שהוא ממזר [רש"י - קרוב], לר"י אב נאמן [יכיר]
לרבנן יכיר מהני לנכסים שיפלו אח"כ [דשלבל"ע], לר"מ - כשיהיה גוסס [לרש"י - לאו בר מתנה]
קדם וקידש בתו, קדם וקדשה עצמה הוי ביטול לשליח
קידשה אביה (קודם) ועצמה, ונתבגרה בו ביום דמישלם ו' חדשי נערו: רב, להל' - חזקה דהשתא חוץ מבתוך ו' [חזקת נערה]
שמואל - חיישינן לשניהם חוץ: מלאחר ו', מכחשתו (כבר בגרתי), ממקוה שנמצא חסר ותרומה שנמצאת חומץ לרבנן דר"ש [תרתיה לריעותא - חזקת טמא/טבל והרי לפניך] (לר"ש ספק)
כתב נכסיו וטען שהיה שכ"מ - ר' יעקב - מוציא בלא ראייה [חזקת ממון]
ר' נתן - אם בריא עליו הראיה [כו"ע בחזקת בריאים]
נאמנות האב רק על בנים שכרוכין אחרי אשתו הבדוקה ר"ל - לקדשי הגבול (רש"י - לתרומה)
ר' יוחנן - אף ליוחסין (רש"י - להשיא בתו)
נשא במדה"י יביא ראייה עליה, נשא ב' ומתה א' - יביא ראייה אף על בנים הכרוכין (שהם בניה)
הוחזק - ר' יוחנן - מלקין (נדה), סוקלין ושורפיין (ערויות), שורפיין תרומה ברובא דאיתיה קמן (יותר שרצים בבית)
אבל תולין ברוב תינוקות מטפחין (לרש"י - באשפה) (ולר"ל שורפיין), ובספק משקה טמאים צלולים אתרנגול [עשאוהו כדעת לישראל]

רש"י עט.

לרש"י יתכן סימני בגרות תוך ו' חדשים
יום דמישלם ו' חדשים - לרש"י - אין חזקת נערו ולא בגרות

גמ' פ: - פב:

איסור יחוד [רמו - בן אמך - רק עם אמו ולא עריות]: בב' נשים [דעתן קלות],
לרב כהנא אנשים בבית הפנימי ונשים בחוץ, למתניתא איפכא (אב"י - שניהם לחומרא),
לשמואל - אפי' אמו ובתו (כר"מ) ובהמה

- מותר : 1) ב' אנשים [רש"י - בוש] חוץ מפרוצים, ובדרך ג' [שמא א' ישתין],
- 2) לר"ש ב' נשים, לאבא שאול ב' נשים באנינות, לרש"י ג' נשים חוץ מרוכל,
- 3) אשתו עמו,
- 4) אם ובת בקירוב בשר (חוץ מבושה לפניו ערום, בתו מקודשת) וכשהגדילו (בת 12/9, בן 13/12 עם סי' נערות רק בכסותם,
- 5) אחותו (רש"י - לפרקים),
- 6) בעלה בעיר (לרש"י אין לוקין) חוץ מגיס בה,
- 7) פתוח לרה"ר,
- 8) ב' יבמות, צרות, עם חמותה, בת חמותה, בת בעלה,
- 9) יודעת טעם ביאה ואינה מוסרת עצמה
- מלקין על יחוד פנויה, למר זוטרא (לרש"י) אף לאשת איש ומכריז דרק נתיחדה (ורב אשי חולק [איכא דשמע בהא ולא בהא]), על לא טובה השמועה ואין אוסרין (לרש"י - אשת איש)
- { רב עמרם חסידא - נורא בי עמרם ; ר"מ ור"ע התלוצצו בעוברי עבירה ; פלימו - גירא בעיניה דשטן ; ר"ע בכה - וה' יסלח לה, ולא ידע ואשם ונשא עונו }
- רווק, אשה, לר' אלעזר אין אשתו שרויה אצלו - לא ילמדו תינוקות [הורים]
- ר"י - רווק לא ירעה, לא יישנו בטלית א', חכמים - לא נחשדו אין מעמידין מלך וכה"ג משעסקיו עם הנשים [זיל אומנותיהו]
- { י' דברים במקיז דם ; ילמד בנו אומנות נקיה וקלה ויתפלל ; אשרי שבניו זכרים ; אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי מעשי ; ספנין רובן חסידים, טוב שברופאים לגיהנם ; ר' נהוראי - איני מלמד בני אלא תורה - שמשמרתו בנערותו ונותנת אחרית ותקוה בזקנותו }

הדרן עלך מסכת קידושין